

Выходитъ во Львовъ що Вторника, Четверга и Суботу
кромъ рускихъ святы) о 5-ой год. поп. Литер додатокъ
"Библіотека найзнам. повѣстей" виходить по 2 печат. ар-
кушъ кожного 15-го и послѣднаго дня каждого мѣсяця.
Редакція "Адміністрація" подъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукошици авертаються лише на посередне застереженіе.
Оголошенія приймаються по цѣнѣ 6 кр. бѣ одногор-
строчки печатнои, въ рубр. "Надбслане" по 20 кр. а.
Рекламаціи неопечатаній вѣльшій бѣ порта.

Съ днемъ I (13) липня зячався
III. чверть року сегорôчного вýдавництва
"Дѣла" и "Библіотеки найзначнѣйшихъ по-
вѣстей". Просимо поскорити съ присылкою
залогостей и дальшои предплаты, щоби въ
експедиції не потребовала послѣдовати пе-
рвя!

Ново приступаючі Вп. предплатники
„Бібліотеки наїзnam. повѣстей” дostaнуть
дорож початок зачатои повѣсти И. Тургенева
„Батьки и сини”.

Шосоль сов. Ковальскій передъ выборцями въ Куликовъ.

По оля заповѣденои программы станути по-
соль соп. Василь Ковальскій въ недѣлю въ Ку-
ликовъ передъ своими выборцами зъ округа Жов-
ківъ-Мосты-Куликовъ. День бувъ красный, по-
годъ спріяла якъ наилѣпше, тожь и народу зо-
брадоси богато. Вже передъ полуднемъ явилосья
въ мѣстѣ богато людей зъ поблизъкихъ селъ, а
пополудни наспѣло ще болѣше наїтъ и зъ сель
подальшихъ. Величезна маса народу залягла цѣле-
замчище надъ рѣвниною, що тягнеться по підъ са-
же мѣсточко, а на котрому выставленый есть те-
перь великий магазинъ. Сей то магазинъ, яко
найбогарнѣйшій и найдогоднѣйшій будынокъ для
великого збору, выбрано для справоздання посла
Ковальского. На принятие посла выставлено отже
при входѣ на се замчище, тріумфальны ворота зъ
зелени, а самъ будынокъ прикрашено зеленою.
На зеленай будынку выставлено на однѣмъ его

Въ серединѣ будыеку выставлено на одномъ его конца высоку трибуну для спровоздавця, выложену диванами, а фронтъ еи украшено фестонами зъ зелени, на вершку которыхъ умѣщено портретъ Его Вел. цѣсаря съ подписею: „Многая лѣта“. По обоихъ бокахъ портрету умѣщено два круглій щиты съ надписями, на одномъ „Многая лѣта“, а на другомъ „Мэръ вамъ братя воѣмъ приносинъ“.

Около 5 год. уставились селяне въ два ряда бѣтъ триумфальныхъ воротъ ажъ до входу до будынику, а порядку пильнували комитетовѣ, зѣпомѣжъ селянъ и мѣщанъ куликовскихъ, отзначе-ніи сине жовтыми кокарадами. Характеристичнымъ естъ, что до риду вытаючихъ селянъ стануло бу-ло такожъ въ колька жидовъ. Коли явився пос.

**ПРОМОВА
проф. унив. д-ра С. Стоцкого
въ юбилей Осипа Федъковича.**

(Конець.)

Такій нуждений стасть народного школъництва не мѣгъ богато польшити стану народной просвѣты. Коли зважимо дальше, що кромѣ тихъ народныхъ таї двохъ головныхъ школъ довгій часъ не було на Буковинѣ нѣ одного вищого наукового заведення, то буде намъ ясно, чому Буковина такъ рано отріаслая зъ мраки невѣжества и чому она въ порівнаню съ другими австрійскими провінціями въ духовомъ розвою и теперъ що стоїть найменше 50 лѣтъ позаду. Заложена 1812 р. гімназія въ Червонцяхъ, розширенна познѣйше въ лицей, була однѣсенькимъ заведенiemъ, що подавало вище образованье, но и та не змогла темну машину бить разу проовѣсти. Було се зрештою заведеніе, котре кивуло виравдѣ першій промѣнь свѣтла на Буковинѣ, но свѣтло се було довгій часъ безъ блеску. Якъ всї школы тогдѣшніхъ часобъ реакції, такъ в оно мало на цѣли убити въ самому зародѣ національний стремленія, убити всякихъ самостояній порывы мысли, и зробити изъ своихъ учениківъ бездушній машини, безъусловно послушній за кождый приказъ зъ горы; такимъ способомъ тяжити на вімъ по-при его добрѣй сторонѣ прована, що оно довго не то не причинилося, але противно зупиняло всяке ублагородненіе людій тукрасвыхъ въ душевно моральномъ взглядѣ, були врійті, коли-бѣ вхъ самостояність въ мысlenю не була притуплена тогдѣшнію школльною системою. Мовы краевій, котрія самі могли бы бути звернутіи молодѣжь до свого народу и вибудити любовь до родніхъ позрачихъ братівъ та кочъ не увогладилися въ томъ заведенію, про-

ЛІГА

Предплата на „Дѣло“ для Австроіи:	для Россіи:
на цѣлый рокъ . . 12 зр.	на цѣлый рокъ . . 12 рубл
на полъ року . . 6 зр.	на полъ року . . 6 рубл
на четверть року . . 3 зр.	на четверть року . . 3 рубл
съ дод. „Библіотеки“:	съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рокъ . . 16 зр.	на цѣлый рокъ . . 16 рубл
на полъ року . . 8 зр.	на полъ року . . 8 рубл
на четверть року . . 4 зр.	на четверть року . . 4 рубл
на самъ додатокъ:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рокъ . зр. 5.—	на цѣлый рокъ . 5 рубл.
на полъ року . зр. 2-50 на полъ року . . 2-50 р.	
Для Заграницы, окрѣмъ Россіи:	
на цѣлый рокъ	15 зр.
на полъ року	7-50 зр.
на четверть року	3-75 зр.
съ дод. „Библіотеки“:	на самъ додатокъ:
на цѣлый рокъ . 19 зр.	на цѣлый рокъ . 6 зр.
По одному же числу контуе 12 кр. а. в.	

рѣвъ, а цѣлый будынокъ заповнился заразъ би-
комъ выборцями, мѣжъ которыми было такожь б-
гато людей зъ интелигенція, богато священиковъ
и людей свѣтскихъ, учителей въ народныхъ и т.
На внесенье д-ра Дрималика зъ Жовкви, выбрано
одноголосно предсѣдателемъ Збору о. Брильни-
скаго зъ Жовтанецъ, а онъ вступивши на трибу-
ну, такъ промовивъ: „Дякую вамъ сердечно
выбръ на предсѣдателя Збору; пріймаю его
хотно. Мы зобралися тутъ нынѣ такъ численно
щобы выслушати посла, котрого недавно мы вы-
брали. Передовсѣмъ однакожь мусимо насамп-
редъ подякувати Є. Вел. цѣсареви, за котрою
ласкою мы вже отъ 20 лѣтъ можемо ридити с-
мѣ собою, т. е. радити себѣ въ той способѣ, ш-
выбираемо пословъ, котрй зновъ нашї потребы
правительству предкладаютъ. Не можна, щоб
мы всѣ брали участъ въ управѣ, тожь мы выби-
раемо пословъ, а тѣ роблять за насъ. Че-
резъ колька лѣтъ выбирали мы вже колькохъ
пословъ, но ще жаденъ не узнавъ потребы с-
нами порозумѣтись, ажъ ось теперѣшній наш
посолъ совѣтникъ надворный Ковальскій, выбра-
ный зъ трехъ повѣтівъ, ставъ близше съ намъ
познакомлятися и ото власне нынѣ стає перед
нами. Я яко предсѣдатель представляю вамъ на-
шаго посла о.в. Василя Ковальскаго, котрый хо-
че вамъ здати хочь въ короткихъ словахъ сир-
зу зъ своеи дѣяльности въ Радѣ державной. За-
разомъ представляю вамъ такожь застуپника пре-
вительства на Зборѣ, п. старосту гр. Дѣдуши-
кого. На часъ збору поклоную на секретаря д-ра
Дрималика.“

Дрималика.

По сѣй промовѣ предсѣдателя выступившаго Ковалъскій и промовивъ:

„Дорогій мои Братья! Чужій и незнакомыи выступаю теперь передъ вами, чтобы вамъ здати оправу изъ свои дѣлльности въ Радѣ державной; незнакомый, кажу, бо коли прійшло вамъ мене выбирати, не буда менѣ дана можнобътъ явитися передъ вами и могчи зложити вамъ свое политичне вѣроисповѣданье. Но дѣла мои такъ були голоснѣ, что и до вашихъ ушей дойшли. Вѣтромъ однакожъ не такъ моя заслуга; того що зробивъ не приписую себѣ, а власти Божій, коїтой все то маю подякувати. Отъ коли розпочалась ера конотитуційна, бравъ я всюды въ нашихъ дѣлахъ участъ и робивъ завсѣгды посильнѣе свояка: черезъ 17 лѣтъ зѣданъ я въ 90-й

тивно пряталася въ корасть чужого, немецкаго языка; народныи элементы затиралися гладко на учачой-ся молодежи, а тымъ способомъ отчуждалася она отъ своего темного народу. Навѣть въ теологичномъ заведеню, повотавшомъ 1826 р. эта давной школы питомцѣвъ, не учено краевыхъ языкковъ, а всѣ предметы выкладалися по латинѣ. Доцерва познѣше завѣвъ еп. Гакманъ замѣстѣ латиньскаго выкладоваго языка — языкъ волоокій. Интелигентна верстза покинула за-для того свою родну мову, а по рускихъ домахъ стали говорить съзывчато — французомъ.

Зъ такихъ школъ, до народне почутие притуплювалося, не могли выйти люде, которыхъ было обходило добро загалу; туды не справляло ихъ гадокъ тогдѣшнє выхованье. Такъ отже мусѣли гадки тѣ звернутися до власного Я въ власне Ясталося найвысшимъ идеаломъ интелигенціи. Матеріализмъ а навѣтъ грубый єговзмъ ширизъя притомъ напримъ системы выхованя та пôдъ впливомъ постороннихъ людей чимъ разъ дальше, и закорѣнився глубоко въ интелигентной клясї, такъ що и новѣйшии часы, въ которыхъ мысль свободнѣйша, не були въ силѣ выкорѣнити або по-лагодити сего въ моральному взглядѣ на соціальне житѣе нещасно впливавшаго въ сумніи народнаго выкористування и покриздання выроджуючого мотиву дѣлання. Пôд часъ коли въ іншихъ австрійскихъ краяхъ вже съ початкомъ XIX вѣку почало межи Славянами ворушити нове житѣе, будитися національне почутие, почали народы пôдъ впливомъ вытворившогося на западѣ Европы романтизму вставати зъ вѣкового сну; коли навѣтъ въ сусѣдній Галичинѣ въ 20 тыхъ и 30-ти рокахъ кладутся пôдвалини до рукопиї літератури, однимъ словомъ отбувається рухъ знайшій пôдъ іменемъ отродження Славянъ, — то на Буковинѣ не сайдно вънаку тихъ стремлень, юда не долѣтає, помимо тѣоной звязи съ Галичиною, навѣтъ отгомонъ того нового руху, який щогди тамъ отбувався. Въ томъ часѣ не выдала

мъ, отъ 14 лѣтъ дѣлаю въ Радѣ державной, дѣлалъ такожь въ Выдѣль краевомъ; кромъ тогдѣ працюя я съ другими такожь въ многихъ иныхъ обществахъ, якъ въ „Ставропигії“ и въ „Народномъ Домѣ“. Не одно дѣло далося намъ съ честею полагодити; мы занимались буроами въ которыхъ примѣстили много выхованцѣвъ многихъ сторонъ нашего краю, выбирающіе лишь таланты и приготавляющіе ихъ на добрыхъ и честныхъ членовъ нашего народа. Отже нынѣ являюсь передъ вами не яко чужій и незнакомыи а яко вашъ братъ, кровь отъ крови, кость отъ кости вашой, и радѣ-бы для васъ все зробити, бути съ вами щасливымъ, съ вами тѣшитись радуватися.

Приотступаючи до справозданя не можу не зложити насампередъ подяки дателеви тои свободы, при котрой мы можемо развиватися, бо коли давнійшій монархи отаралися о нась, то однаждыкъ доперва Є. Вел. Францъ-Іосифу I судилося дати намъ повну свободу и длятого жителѣ нашаго краю не повиний при нѣjakой случайности забувати на то и завоїгды бута ему вдачными. Мы дѣзнавали тои лаоски отъ 1772 р. и бѣть тогороку готовыи мы були отдати жизнь нашу за нашихъ монарховъ. Для того взываю Збръ, щоби виѣсь нашему Найаси. Монархови трикратн „Многая лѣта!“ (Збръ вносить трикратно „Многая лѣта“, а хоръ селянскій спѣває). Вношу такожь трикратне „Многая лѣта!“ цѣлой Династії австрійской. (Хоръ спѣває. Бесѣдникъ говоритъ дальше:) Мои братя! Коли бъ я хотѣвъ вамъ дати докладне справозданье зъ всеси моєї дѣяльности, то треба бы вамъ то довго толкувати, и вы бы избачили, яка то тяжка задача посла сповісти свої обовязки, котрыхъ поднявся, а сповісти повиненъ ихъ кождый, бо никакше оказали-бывы: а на що же давоя ты выбрать, коли ихъ не сповняешь?! Для того то и моя задача не легкодати вамъ докладне справозданье и тому я хоче обмежитися лишь на посолѣдവый рокъ моєї дѣяльности, а и зъ сеи подамъ лишь сї найголовнѣйши точки и такъ: При нарадѣ надъ адресою, при котрой може кождый посолъ высказати свое становище, яке онъ займае, въ обстави-вы, въ якихъ находится край, — я оказалъ, що мы готовыи жертвувати все, але мы жадаемо того, що намъ потреба, що намъ належито. О нашомъ краю говорятъ, що онъ пасивный, що мы

Буковина въякого литературного твору и все остало по давному. Згадати-бъ хвба про однит рукописный стихъ зъ передъ р. 1844, написанный Гавріиломъ Проданомъ, братомъ Василия Продана, що бувъ першимъ рускимъ патріотомъ на Буковинѣ и въ 60-тихъ рокахъ много причинився до розбудження життя межи буковиньскими Русинами. Стихъ сей, написаний въ честь цѣсаря Фердинанда, нашовъ о. Е. Андрѣйчукъ межи паперами покойного Гавріила ($\dagger$ 13/25 липня 1844) и перепечатавъ въ Буковиньскомъ календари на 1876. Важний сей стихъ особлено для того

р. 1876. Важный сей стихъ особенно для того
что яко мотто наводятся тамъ слова Державина
Здѣсь всюду радость, пlesкъ и лики
— — — здѣсь жизнь, любовь.
Зъ другой же стороны важный сей стихъ
для пасъ за-для языка, якимъ онъ написаный, и
тому наведу тутъ одну его зворотку, чтобы по-
казати, яка була перша проба руского слова на
Буковинѣ.
Огъ отравы, юже буки обрастаютъ,
Кою Карпатъ зефиры охлаждаютъ,
Дажь до Баваръ горы носящей боръ
И больша Езера Италіановъ, —
Огъ Вислы, — рудныхъ и гигантскихъ горъ
До Еридона и Далматъ Османовъ
И до превростнаго сербска Иогра —
Здѣсть есть пасъянико весей — городовъ,
А въ нихъ отъ всѣхъ щаотлившихъ видъ
народовъ
И возглашающаго звукъ оркестра.
Ажъ по 1848 р. почло и на Буковинѣ счи-
тати, и вже заразъ 1849 р. появилися, яко пер-
шій творъ буковинской Руси: Пѣсни, псалмы и
стихи Василия Ферлеевича, пароха въ Тов-
трахъ, носячій однакъ на собыѣ признаки конца
XVIII в. Языкъ сего твору е властиво церковныи,
лишь денекуды подыбуемъ слова и формы народ-
нї. Предметъ е также церковныи, вынявша имена
Евг. Гакману и императору Францу Йосифу.

не причиняюсь достаточно для державы, а лишь
отъ неи жадаемо. Я скажу однокожь, що у нась
нема нѣ фабрикъ, нѣ промыслу и т. д., у нась
треба дуже тяжко працювати на то, щобы запла-
тили все то, чого потребує держава. У нась рѣ-
ки мащать дуже богато людской працї. Давній-
ше правительство мало о то дбали, але мало дба-
ли такожь и мы самї, мало дбали о то и пред-
ставителъ краю. Отъ н. пр. перебувивъ я надъ
Сяномъ черезъ 9 лѣтъ и видѣвъ, якъ тамъ вода
що року нищить 27 миль найкрасшої землї. И
якъ же мы маємо лишь на то давитись, що ін-
шій край запомагаються державнимъ грошемъ, а
намъ о то недомагатись? Для того то всѣ посly
галицкої землї домагалися помочи отъ державы
и я съ ними такожь домагався. — Теперъ згадаю
про индемнізацію. Нашъ край потребує 5
миліоновъ рѣчно, щобы заплатити проценты и
уморити частъ капиталу. Коли давнійше въ сой-
мѣ роблено угоду съ державою въ сїй справѣ, я
бувъ тому противный и радивъ съ другими по-
слами вижадати хвиль способнійшої. Насть тогды
переголосовано. Справа индемнізації ще не по-
рѣшена и треба ще старатися, щобы она була за-
ка고лжена.

При ухвалованию бюджету мае каждый посолъ можностъ домагатися заспокоенія потребъ краю. Я то робивъ при каждой случайности и не думаю и на дальше того залишити.

Зъ дальнѣй моей дѣяльности нагадаю хощь-
бы декотрѣ важнѣйшій законы, при которыхъ я ста-
рався заоступати ваші интересы, а именно: При
законѣ о забезпеченію роботниковъ въ фа-
брикахъ и при машинахъ расходилось о то, въ
якій способъ можна-бы то забезпеченіе на слу-
чай калѣцтва позыскати. Правительство жадало,
щобы до касы роботницкой вносили фабриканты
90%, а роботники 10%. Я и другой послы дока-
зували, что роботникъ самъ не повиненъ платити,
бо онъ не мае зъ чого; на то годились навѣть
самій фабриканты. Большоѣ однакожъ ухвалила-
и вакше и теперь законъ сей есть въ палатѣ па-
вовъ. — Огонь, градъ, вода, наносятъ людемъ
найбѣльше нещаствія. Не одинъ зъ васъ працю-
вавъ тяжко черезъ довгій часъ, а тутъ въ одной
хвили все нищится. Угъ васъ жадаютъ подат-
ковъ. Угъ чого-жъ ту платити податокъ? Хиба
отъ нашей нужды? Мы жадали, щобы отгноева-
ти такожъ податки за шкоды отъ морозу, посухи,

Все-жъ таки с се поступъ о одинъ крокъ напередъ. Въ р. 1851 заведено въ гимназіи языкъ волоокій, а о рбкъ познѣйше такожъ и рускій. Первімъ професоромъ руского языка на гимназіи бувъ Яковъ Воробкевичъ, а потѣхъ Иліуцъ. Оба они починали отъ азбуки, а такъ якъ не було нѣякихъ книжокъ, то наука отбувалася зъ писаныхъ за учителями зошитовъ. Наука ся була виправдъ дуже примитивна, все-жъ таки она будила вже почуть національне, а заходившиюся деколи въ той часъ письма та вѣсти про рухъ літературный и народный въ судїї Галичинѣ, окрѣпляли зароджуюче ся самопознанье. Під часъ коли передъ тымъ религія була на першому плянѣ, а весь замѣтный рухъ купився въ антагонизмѣ православія съ занесенымъ на Буковину католицизмомъ, а межи православными Руспами и Волохами его не було, — то теперь починає чимъ разъ больше виступати народність на першій плянѣ, и якъ зъ однієї сторони заоновують Волохи свою „Societatea“ такъ зъ другою повстає троха познѣйше, 1867 р. „Руска Бесѣда“. Се було первімъ вилывомъ національного самопознання, котре тогды ще не огорнуло було цѣлон интелигентної веротны, но котре отъ того чау чимъ разъ больше ширилося и все ще шириться и теперъ. Въ 50 тихъ и 60 тихъ рокахъ були се только однинцѣ, котрій, якъ у насъ Василь Проданъ, отроли зъ себе пута, наложеннїя на нихъ системою выховання попередніхъ десятківъ лѣтъ и іншими обставинами, и стали заходити около добра свого народу. Цѣле ихъ дѣло пшло тупо, а ихъ робота заснѣтилася навѣтъ, коли они уступили. Объявивъ ихъ трудовъ дуже мало. У насъ чути вже, хоть правда ще не всюди, по рукахъ домахъ руске слово, но якъ глубоко закорѣнилося нѣмеччина, видно зъ того, що ще и теперъ подыбугає еї по домахъ, котрій нѣбы-то вже признаються до русини. Проданъ пише навѣтъ стихи, очевидно языкомъ церковнымъ, подобнымъ до языка свого брата и Ферлеевица, Мертвое то-

мыши и т. д. и чтобы не все зависело лишь оть министра финансов. Быть может буде противна тому, что мы изменили твой законъ въ нашу користь. Даже важный законъ о загальномъ ополчении мы такожъ ухвалили. Задавалось бы, что мы на вѣсъ великаго налога наложили, но захотѣлъ себѣ быть кончи погреббымъ. Всѣ извѣстъ державы вооружились до конца нашей державы. Не буду тутъ же загувати про извѣстную Сербию або про Румунію, которая имѣетъ, извѣстна войска; Италия имѣетъ 1 миллионъ войскъ больше якъ Австроїи, Франція 2 мил., Нѣмеччина 5 мил., а Россія имѣетъ 9 мил. больше воинской силы. Наша держава имѣетъ быть велика и могучая, коли съ нею имѣтъ друга численнѣе. Кому не разнодушна судьба нашей державы, нашатъ крайъ, нашахъ родить и дѣтей, той неизвѣстно буде ихъ боронити. Коли наша держава буде мати достаточно силы, то неизвѣстно пріѣдѣ до вѣйи, бо каждый буде си бояться. Мы думали такожъ надѣть тыль, якъ бы забезпечити въ родинѣ по живиѣхъ погибшихъ въ вѣйи. — Беѣдникъ переходять спѣша на угоду съ Угорщиною, сходити на мы то бѣтъ на вѣтъ и розказує цѣлый хѣдъ сен спрашива въ оттакъ какжъ, що бѣтъ и други послы були за внесеніемъ. Зисъ и не годилось сть большинствомъ парламентѣ для того, що разъ у насъ подорожнала бы наста, а потому и для того, що и держава тратила бы на тѣмъ, якъ бы замѣсть съѣбца спорнаджулано заѣбарозану насту.

Переходиши на краевѣ спразы, какже пос. Ковальский: „О нашихъ краевѣхъ относинахъ мишу оказати, що они ще не суть такія якъ почини бути, але съ тѣмъ не на часѣ теперъ говорити; треба дѣло такъ вести, щоби можна не одно забути, не одно на памятати. Зависть и сварна одніхъ сть другими не заладуто до якого. Треба отже, щоби мы насампередъ циро и добре до спільнини згоды приготовились, бо хотомъ-бы си не хотѣть. До сего найбѣльшій способъ просвѣтїть. Учтота, читайте, купуйте книжочки и въ слободніхъ хвиляхъ просвѣщайтесь; кождый грбъ, що выдаєте на книжку, то скарбъ, который вы себѣ складаете. Коли вже для старшихъ просвѣтїть важна, то тыль важнѣша она для нашихъ дѣтей, тоже памятайте о нихъ и просвѣщайтесь. Держато крѣпко вашу вѣру, будьте моральни и честните самі себе якъ обывателі краю. Най вами нѣкто не свѣтить баки, що вы симъ або тыль подобаетесь монархови; монархъ нашъ хоче, щоби вы самі себе шанували, щоби вы симъ и съ самоовѣдомостю вступали якъ обывателі краю. Дѣйтѣ отже про все свое родне, а тыль подобаетесь монархови. А дѣтати буде тоги, коли буде шанувати все свое родне, свою вѣру, свою родну мову, свой крайъ. Ми тутъ не имѣйши; наша ото земля нашою кровю запита. Наша мова, наша література не имѣйши, она вже бѣтъ тысячу лѣтъ розвивася. Хто вами нарушава нашу мову, ваше письмо, вашу книгу — удавайтесь на право. Ізыкъ вашъ рдній, то вами найдорожній снарбъ, шануйте его але учтота и другихъ чужихъ языковъ. Такжъ отже шануйте свое и держать своимъ. Дѣесь вами кривда, то дамагайтесь поважно и серіозно, але держато свого а непо-

розуміли позно усугубитъ. Майже самъ себе зашоха, то и други будуть вѣсъ шанувати“.

По ахъ словахъ подикували пос. Ковальский що разъ за себѣ выбѣрѣ вѣтакъ захочеть

готувати давати фундаментъ на интерпеллациї. Всѣ Бойко та Коновалець пытали, якимъ вѣтакъ послали на несправедливий розглядъ акцизи при заробѣтѣ беѣдника на собіку и просить, щоби послы підійшли сюзъ справу въ Радѣ держави. Пос. Ков. послюше поступованье властей при поборѣ акцизи и відм. що они жусять строго и беззагладно поступати, бо внакше дѣлалось бы надувати; югъ бы хотѣло доносити, що ріжка на собіку для власного ужитку, въ тыльчасомъ разъ-бы на торги. Пос. обѣцює однакожъ займатися сюзъ справомъ.

Ром. Базилевичъ та Василевъ послюше послали спремъ клюбъ, не знаю; они менѣ о тѣмъ нѣчого не казали, не винували же не до свого клюбу, ажъ доси свояхъ програмъ не оголосили.

Дмитро Козакъ та Мацошина пытали, чи не було-бы якшо, щоби рускі послы вступили до „коло польського“, тоги було-бы бѣльша сила и можна-бы бѣльше уважати. — Пос. Ковальский: Ваше пытали хороше и кождый послы мусіть бы надѣть пінь застановитися. Й пінь на то таїть скажу: Коли Поляки поставили „коло польське“, то мусіть бути такожъ и що-сь другого, бо не всѣ интересы нашого краю суть однакові. Йже бы бути „галицкий клюбъ“, то и я и други послы вступили-бы до него; бо и чому жъ нѣ? Атже въ 1873 р. въ часѣ голодової позычки пішли Поляки таїть за міною. Й бувъ тоги въ Выдѣлѣ красній, де заступає Гроса. Отъ нашої позычки захадали тоги податку. Тоги пок. кн. Сапіга — дай му Боже спокойніе вікованье, а честній то бувъ и розумній чоловікъ — пише до мене письмо та ще и до дра Смольки и теперішнаго маршала Зблікевича и радится, що ту зробити. Тоги мы збіглися разомъ, і предложавъ имъ мое внесеніе и сия всѣ на него згодилися. Я не можу припинувати Полякамъ злонъ волї, лиши треба знайти способъ, щоби мы погодилися, але югъ однакожъ надѣю, що способъ такій знайдеся.

Панько Деркачъ та Винникъ интерпелювали посла въ справѣ регуляції рѣкъ. Під часъ коли у насъ регулюються лиши бѣльша рѣкъ, то на малі не звертає нѣкто уваги. Въ Винникахъ — каже беѣдникъ — робити рѣка Свина великий шкоди, якъ же тому зарадити? — Пос. Ковальский радивъ, щоби громада насампередъ сама стала розглядувати регуляцію; най удається до Радѣ позитивъ, до Сойму, а коли и ти силы окажутся за слабій, то тоги може помагати держава.

Вас. Бойко просить посла, щоби бѣтъ заливало тиль, щоби въ нашихъ школахъ народныхъ учено такожъ и нѣмецкого языка, бо языкъ нѣмецкій потрібній для нашихъ селянъ особливо въ вѣйу. — Пос. Ковальский: Тѣшусь дуже вашимъ практичнимъ розумомъ и буду старатися о то, що при теперішніомъ складѣ політичніомъ то неможливе. Й бувъ бѣтъ за тилемъ, щоби въ 2 першихъ рокахъ учено материного языка, въ 2 другихъ другого языка, а въ 2 послѣдніхъ языка нѣмецкого. Ми безъ нѣмецкого языка обйтися не можемо, для того теперъ вже въ тилемъ дѣлѣ

шо въ роботахъ. Лише ви позижній самъ о то ста-а згадоють відмінній поганікъ, що ви від-ратите. Подавайте до Радѣ позитивъ, до Сойму, вѣсъ мусати высухати; я вѣсъ можу до таїці соціалістическихъ.

„Останніми часами — туткомъ въ „Літакъ Покутъ“ — захаренію по відмінній відмінній, що ви від-дневникахъ, що ви Жабо, въ позїтії коопниць, суть соціалісты.“

Хто не вѣре бѣдниковъ тутешнаго посла, той легко дастися віднати за руку и буде бѣтъ на грудь въ великий вѣйтъ красного гвоздика, стоять передъ тилемъ вимроти глинянії труни-дѣлъ, — але хто знає ти обставини бѣдника, ти лише съ сожаленіемъ жалєє рукою: „стражи на Дахи!“

Такжъ на-сербъ землерозованого і на-сербъ землерозованого посла, якъ пособовій, ви від-дешъ напіти въ Каліворії. Може пісній віднайдеться якій розслідникъ исторії культури, ві-трый викрите властиву причину ти хороби і ві-каже, чи тому причини — діленихъ позижній від-бѣдника властей, або, якъ то відніута, що тутъ „Богъ високо, а цѣсарь далеко“, — чи від-рѣдъ гангренъ лежить въ каторї самихъ ві-канцівъ Покутъ, бо слово „Покутъ“ напіти ві-мологічній інтерпретації, якъ походженіе Покутъ, означає галицьку „Сауцене“, якщо від-ніута на покуту..

Не диво отже, що тутъ соціалісти на-раджу днівнімъ, а вильзати, якъ [греби] по дні-гесте безпосередно по або передъ відмінній відміннімъ процесомъ рагъ ехсельове кетеніческіе, с. е. такіи, де інтелігенція поїти пі-вно ванігажувалася.

Минувшого року, якось въ жовтні, цѣлкомъ въ той самъ спошь віднайдеться соціалісти від-Жабо; глядано за ними піти у Львовъ, прі-чмъ комисареви позиції п. Соболевського від-щасливо мало повестися, а заразъ, въ ціліхъ тилемъ соціалістами, викрито прерваний ві-верзації автономичній достойнікъ из-від-комъ громадокимъ від-Жабо. Найти самъ ві-шалокъ поїта мусіть зложити достоинство у-правителя добръ фундація гр. Скарбка. Едноїтъ драмы розбірався минувшого жесідя передъ трибуналомъ коломийскимъ, але зовсімъ не ві-цілізмъ, а о просте обманьство і спорненіє.. Де йде о то, щоби прійти до верми від-надѣ маєткомъ громадокимъ, тамъ віднайдено оружіемъ — соціалізмъ. Окрічати оповістю соціалістами, а потому въ жутії від-від-рѣдо. Тилемъ нехай напають соціалістами.

Такій феноментъ з'являється на Покутъ пра-вильно по або передъ кождою скандальної ві-верзацію, — а щобъ не стягнути на себе щад-зріні, то до того найлучше надаєшъ осознану цѣ-лінній, під часъ котрого сипятоя телеграфъ зъ Бруксель, Броми, Нордерней, — а ве від-плащикомъ патріотизму або дезіни: рго рѣ-ко воло.

Такїй то суть соціалісти від-надѣ скомъ! Іхъ вишукують лише на то, щоби ві-вернути увагу и очі властей бѣтъ простихъ за-чинистівъ, сповірюванихъ въ имъ „патріоти“. Звичайно кождый такій скандаль ві-фестиномъ на якѹсъ цѣль добройну, а відмі-

ніть, въ якѹсъ позижній спошь

„Соціалісти“ на Покутъ.

Подъ такимъ заголовкомъ помѣстила черно-

вецька „Gazeta Polska“ въ ч. 38 донісъ зъ Покутъ

не можемо, для того теперъ вже въ тилемъ дѣлѣ

та, въ котрой донісуватель зовсімъ справедливо,

зі тоги розширене, видно въ того, що дуже

мало найшовъ бѣтъ тутъ людей, котрій его не го

вже порозуміли, но із країній мѣръ старали

запознатися бѣтъ его творами, сїднати его працю.

Довгій часъ не мавъ Осипъ Федъковичъ якъ писа-

тель приступу на Буковину; мало хто у настъ и знать, що Осипъ Федъковичъ писа-тель, та

що его теоры суть окрасою рускої літератури, та

що його писанія є що-сь від-бѣтъ або від-бѣтъ

заслуги від-бѣтъ або від-бѣтъ або від-

на интенцию, что удалось заверти або змінити лінки з Дерев'яного коло Жовкви и зъ Токовъ ко-
ло Збаражу.

Соціалізмъ тутъ — то хиба отримлення
автозадоб'їсоки, бо о властивомъ соціалізмъ
нѣхго въ цѣломуъ позѣйтъ и понятія не має, — то
въщунь скандалу, импортированый дротомъ просто
зъ Брукса або зъ Нордрей...

Зновъ позабута формальностъ!

Въ сихъ дніхъ розблашъ Выдѣль кра-
сивъ до урядовъ парохіальнихъ квествіонаръ
и спраѣт статистики промислу, — завзыва-
ючи въ своїмъ комунікатѣ подавати дотичні
даты изъ своихъ парохій. Не безъ рації Вы-
дѣль краевый уважаєтъ, потрѣбнимъ, удастися
жаданьемъ такои прислуги до урядовъ па-
рохіальнихъ, бо мігъ обавляти, що, де хо-
дить о вибрање такихъ датъ межи народомъ,
наші селяне не конче охочі такій вѣзна-
вати, кумулюючи звичайно въ своїмъ мѣрко-
ваню таку справу съ справою подиїщення по-
датковъ. Отже посерединцю такого чинника
морального, якъ єсть душпастирь, который має
довѣріе въ народъ и который може людямъ
вытолкувати, що та рѣчъ не стоить въ звязи
съ податками, есть увасаднене; се зрозумѣло.
Самъ Выдѣль краевый се вазначає въ своїмъ
комунікатѣ. Дальша підстава до запотребованія
такои услуги бть урядовъ парохіальнихъ
есть, що въ бѣгато мѣсяцяхъ не може хто ін-
шій такою справою заняться, бо просто нема
внішнього отповѣдного до того органу.

Анѣ думаю виступати противъ вазнга-
женю нашихъ урядовъ парохіальнихъ Вы-
дѣломъ краевымъ до сего рода услугъ; про-
тивно, уважаю таке поступованье оправданымъ,
бо навѣть и похвальнимъ. Коли ходить о вѣр-
ни статистику, то треба єи добувати въ вѣр-
ныхъ жерель. А такими можуть бути, —
якъ толькъ ехочуть — певно уряды парохі-
альни. Має та статистика бути діагнозомъ до
одної зъ хоробъ нашихъ економичніхъ, то
повинна бути вѣрною а не фингованою, — бо
инакше вскій лѣкъ єсть неможливий.

И було-бы цѣле виступлене Выдѣль
краевого корректне, коли-бѣ... коли-бѣ Высо-
кий Выдѣль краевый не забувъ зновъ довер-
шати одної формальности, — тої то, знаете
— котру позабувъ при закладаню угольного
каменя підъ будинокъ соймовий — подбної,
якої занехано при отвореню тамторбочнї сесії
Сойму, на що звернувъ увагу пос. Романчука,
— то єсть, що не въслано нашимъ ру-
скимъ урадамъ парохіальнимъ, нѣ
то комунікатами рускихъ, нѣ квествіонарями
русихъ, но польськимъ, — и не толькъ то: щобъ мово вазасекураватися,
щобъ ти уряды парохіальни часами не завяз-
лися підъ рускою адресою до Высокого Вы-
дѣлу краевого присылати свои реласії,
надруковано вже и ти адресы по польски!

Фатальнє забуття! цѣла справа — а то
таки важна справа — черезъ таку забуту фор-
мальность може на якійсь частині спинатися, бо
(я знаю, що не в одинъ, а зробить такъ
всѣ наші уряды) бтославъ назадъ Высокому
Выдѣлови краевому его посыпку, — освѣдчач-
иши викуну готової до такої услуги, но толькъ,
щобъ менѣ прислано рускій формуляръ.
Хто вінѣ, чи то не буде добрий спосѣбъ, що-
бы усунути то нещасливое забуття?

7.

Базарь краевыхъ выработъ въ Краковѣ.

Задовіжний на початку сего весни базарь въ
Краковѣ поставивъ себѣ цѣль — утримувати на
своїхъ виробахъ нашихъ галицкихъ ремес-
никівъ и змінити продажу тихъ виробовъ.
Базарь прїає на складъ надбояній себѣ виро-
бы, а щадиця мѣста Кракова дає на жаданье
задатокъ на надбояній вироби въ висотѣ 1/4
вартості виробу. Базарь продає надбояній себѣ
предмети не на свїй власній рахунокъ, але на
рахунокъ пріодукента. Базарь той розвивається що-
разу краше, покупцівъ заходить до него що-
разу більше, а зъ розныхъ сторінъ Галичини
надомлюють розні вироби.

Въ західній Галичині на Мазурахъ селяне
надбоянії вже такъ добре ткацтво, що виро-
бланії найкрасніїхъ і дорогихъ полотна, столозе бѣ-
лья і прокрасну вебу. Ти вироби надбоянії
зъ Білакови коло Ришка і зъ Корчини (на Ма-
зурахѣ). Нашослідні мѣсце займають такожъ на-
ші рускі вироби ткації въ Коссова. Коссовські
англійські ручники, по обохъ бокахъ кидмати,
суть такъ знаменитіи, а при тѣмъ дешевими
виробами, що знатоки не знаходитъ для него
слівъ похвалы. Ручники ти суть двоюмо краски,
бѣла і біла. Крімъ ручниковъ суть въ Базарі
Коссова: сунці, сервети, бархани, і т. д.

Зъ помѣжъ рускихъ килимківъ суть въ ба-
зарі вовни килимківъ зъ Коломий, пригадаючи
на старе землі.

Сербія. Сербока скуншина ухвалила адре-
су, въ котрой высказуя насампередъ преданість

народу королеви бѣтакъ, більше менше па-
разуе престольну беїдь короля, признає, що
нардѣ сербскій бѣтакъ на жаданье державъ
бѣтакъ зъ дальніго веденія війни, але готовъ звѣбігъ
виступити въ оборонѣ своїхъ интересій держ-
авиныхъ і нарушена рѣвноваги на балканському
півострой. — Король Миланъ заявивъ охоту
змінити теперішну конституцію, котра виказує
великі недостатки, але жадає, щобъ всї сторон-
ницта на то згодилися і перестали вести борбу
партиї.

Болгарія. Дні 23 с. м. закривъ кнізь со-
брание престольною беїдою, ізъ котрой подяку-
вавъ представителямъ Болгарії въ обохъ боковъ
Балкану за іхні труды, а облизну за ухваленіе
закупна земельнїць Рущукъ-Варна. — Зъ Софії
доносять, що ман. Радославовъ має уступити зъ
міністерства, а ізъ його мѣсце буде іменованы
міністремъ правосудія Ашаковъ. Миністерство
дѣлъ внутрїшніхъ, котримъ досі управляє Ка-
равеловъ, має обніти Лукановъ. Становище кабі-
нету Каравелова, якъ і самого шефа позбогане
и на дальше силніе і незахітне. — Говорятьъ,
що опозиційній посолъ зъ Віхденою Румелією були
недавно ін согроє на авдіенції у кнізя. Цѣль
авдіенції досі не звѣтила.

НОВИНКИ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(Соймъ тирольский) зобразивъ огоньки на
одно засѣданье принять цѣле предложеніе ірави-
тельства що до регуляції рѣки Адиги і збогані
заразъ закритий.

(Подорожъ гр. Гофбюро и мин. Дунаевского)
до Гольденегер до кн. Лихтенштайнів наробила ду-
же богато шуму въ австрійской прасѣ. Всѣ пыт-
аютъ, що має значити ся подорожъ? Чи отбувалася
тамъ яка важна конференція і що на нїй ухва-
дено. Досі аїв словечка о той конференції не
збогане. Нѣмецкій газеты либеральній догадуються,
що гр. Таффе сграбась зблизити до клерика-
ловъ і кажутъ, що може бути, що клерикали
будуть тепер за певні уступства жадати школи
въ броповѣдно, котрої вже давно бажають. Польській газеты знову кажуть, що головнимъ
членамъ кабінету ходило о демонстрацію про-
тивъ лѣвицї і о позыканьї клерикаловъ для
скрѣплення „безпартійного міністерства урядни-
ка“. Все то позбогає доси тайною. Судачи зъ
бѣтзу „Grazer Volksblatt“ можна бы судити,
що всѣ згадады о сїй конференції суть безпод-
ставній, бо газета ся, котра стоїть въ певныхъ
отношеніяхъ до обохъ Лихтенштайнівъ, каже просто,
що зѣбѣдь сихъ мужжѣ отану не має такъ само-
нїакого значенія політичнаго, якъ які небудь
зѣбѣдь монархівъ въ теперішну пору. По чїй
сторонѣ правда, покаже недалека будучностъ, бо
певно вже осінна сеюї Рады державної.

(Архіхи. Кароль Людвікъ) вийде съ женою
затвра або въ четверть до Петергофа въ бѣтди-
ні царя і царицї. Ми вже доносимъ, що до сеї
подорожі архіхи привезуть велике значеніе,
хоча нема жадныхъ ознакъ, що она мала на
цѣли якусь спеціальну мисію. Говорять лишь, що
Россія хоче удержати єи Австрію якъ
найдружнійшій относины, що забезпечить собї
свободну руку на Балканѣ. Въ той отже цѣлі
входить она въ дружній относины съ австрійко-
цѣцарською родиною.

(Гр. Каліноні) має доперва вчера вернути
зъ Кисингенъ отъ кн. Бисмарка. Поворотъ бувъ
чревітно назначений на минувшу суботу. Що
урядили оба мужжѣ стану субдініхъ державъ та-
жоже ще позвѣтно, а може и на довго позбогане
тайною.

(Комитетъ мадярской скрайної лѣвицї)
приготовлює на день 1 серпня великий мітингъ
народный, котрый має ухвалити проектъ резолю-
ції, въ котрой побѣдъ заявлена глубоки лояль-
ності для цїсаря і признанія для ген. Дюляї, які
має жадати сатисфакції для Мадрѣвъ, обидже-
ніхъ авансомъ гр. Янскогого.

Заграницній Державы.

Россія. Нѣмецкій газеты доносять, що
мин. Гирсь має въ первихъ дніхъ серпня вѣ-
хати до Францевенаду. Чи мин. Гирсь бѣтди-
ні царя і царицї. Ми вже доносимъ, що до сеї
подорожі архіхи привезуть велике значеніе,
хоча нема жадныхъ ознакъ, що она мала на

мѣщене въ ч. 75 „Дѣла“, не походить бѣтъ ад-
міністрації „Мира“. Дивне диво! Чого на цѣ-
лобі куїв земської цивілї досі не бувало, — „хтоє“
въ интересії „Мира“ казаєтъ на свїй коштѣ
фотографувати бѣтви съ запрошеніями, що матеріально
піддержувають „Миръ“, „хтоє“ оплачує
пошту, і т. д. А треба єе знати, що „посланіе“
роздылаєтъ въ кувертахъ, на которыхъ въ горї
друковано по руки фірма „Мира“... „Хтоє“
певно ще і куверти казаєтъ друкувати...

Шайкъ підділять виловлено оноги въ Сам-
борѣ. Деа зѣбѣдь підділяли въ р. 1884 за 10 зр.
корішну въ Руднѣ, а вѣтеръ перекинувъ огонь
изъ 1/4 миль бѣтальніхъ хатъ на передмістю і згорѣло 8 хатъ. Жидъ Бегляйттеръ підділивъ
минувшого року тихъ підділять, що они підділяли 600 тыхъ недовѣрѣного ще хмелю панъ
Біджеевичевою.

Максиміанъ Думнеръ, знатий въ ученої
спѣкти, померъ д. 22 л. с. м. въ Ано-
бахѣ, въ 80 році життя.

Въ коломицькій щадиці вилічено недавно кра-
дїжъ перель въ вартости 700 злр. Виновникъ
крадежії показався діктарій щадицї Л. Х., котрій
вже колька разомъ допускавъ дробійніхъ
крадежії зъ каси подірчною по 10 до 20 зр., а
вина его доперва теперъ вилічено. Скраденії
перель застивши були ще въ місці цвїтні с. р.
на імя якогось жида.

„Новий Проломъ“ въ походідномъ числі за-
являє на нашу адресу рег. longum et latum, що
онъ бувъ і єтот органомъ „Общого рольничо-
кредитного Заледенія“. Чи мы коли перечили
„Нов. Проломови“ тої „честі“?

До школы реальню у Львовѣ ходило с. р. 227
учениківъ. Мѣжъ тими було 205 Поляківъ (179
обряду рим.-кат., 2 сбр. гр.-кат., а 23 жидівъ), 8
Русинівъ, 3 Чехівъ і 11 Нѣмцівъ.

Въ Ломиній, пов. турчанського, отворено ста-
цію телеграфичною съ обмеженою службою въ
день.

Нещасливія пригоди. Въ селѣ Ресохахъ, въ по-
вѣтѣ староміскому, приключилася слідуюча при-
года. Дні 1-ого с. м. вертало богато людей въ
громадокій лѣба а мѣжъ ними такожъ і ради, та
зашли до корішни Сруля Ерика і стали тутъ
покрѣпляючися, горѣвкою. Покрѣплялись они чарка
за чаркою, ажъ в добре себѣ підділили. Жидъ вже
и вилішовъ бувъ зъ корішни на другу сторону
та лѣбѣ спати, а въ корішні осталася лиши его
донька. Нашій господарѣ однакожъ не спѣшились
до дому і заливили дальше а въ кінці стались
сварити. Зъ сварки прїшло до бійки. Господарѣ
підділились на двѣ часті і стали на добре би-
ти. Донька Ерика побѣгла по батька та поки-
кала его до корішни. Той удейшовъ, та якъ поба-
чивъ, що людя бются, вступивъ за раднимъ Фе-
доромъ Терлецкимъ і ставъ єго боронити. Наразъ
хтось ударивъ по лямпѣ, що висѣла підъ стелею.
Лямпа розбилася і облила нафтою жида і вільхъ,
що підъ нею стояли. Сруль почавъ горѣти якъ
купа соломы, і страшно попарився; волосъ, бо-
рода і пейси згорѣли, цѣле лицѣ страшно попа-
рене, а на очи не видить нѣчого. Такъ само по-
парившися заступникъ вільхъ і не видить теперъ
лишь на одно око. Попаривши єще господаръ
Семковичъ і 15 другихъ господарівъ.

До товариства „Шкільна Помочь“ у Львовѣ
пріошли за походідній чотирь мѣсції П. Т.: I.
Дольницкій зъ Сераєва 25 кр.; К. Генікъ, учи-
тель въ Березовѣ 50 кр.; о. О. Кисѣлевокій зъ
Незвіщ 50 кр.; о. Николай Лешкій зъ Коломиї
50 кр.; п. Т. Реваковичъ зъ Підбужа 1 зр.; о.
Долинській зъ Березова 50 кр.; о. Пеленській
зъ Золочевї 1 зр.; о. Тарнавській зъ
Ямни долини 50 кр.; о. Мацильській зъ У-
гринковець 50 кр.; о. Мильковичъ зъ Пеленчика
1 зр.; о. Красицкій зъ Дернова 2 зр.; п. Дми-
товський, адюкти судъ зъ Комарна 1 зр.; п. Ай-
дрій Чабанъ у Львовѣ 1 зр.; п. Яковчикъ зъ
Сяноки 50 кр.; о. Пастернакъ зъ Тылави 5 зр.;
п. Осіній Марківъ 50 кр.; п. Піддяшкій Зах-
аръ зъ Монастириска 1 зр.; о. Стефанъ Качала
5 зр.; Орестъ Кисѣлевскій зъ Незвіщ 50 кр.;
Теофіль Чартацкій для учениківъ школи ім.
Маркіана

